

2001-2002 FUTBOL SEZONUNDA TÜRKİYE 1. SÜPER LİGİNDE ATILAN GOLLERİN İNCELENMESİ

THE STUDY OF GOALS SCORED IN TURKISH SUPER LEAGUE IN 2001-2002 FOOTBALL SEASON

DOĞAN, M.¹ DOĞAN, A.¹ ALKAN, A.²

ÖZET

Bu çalışmada, 2001-2002 futbol sezonunda Türkiye 1. süper liginde yer alan 18 profesyonel futbol takımının, 34 hafta süren lig süresince oynadıkları toplam 306 resmi lig maçında attıkları gollerin incelenmesi amaçlandı. Araştırmaya yönelik veriler müsabakaların görüntülerini yayınlayan ulusal T.V. kanallarından ve günlük yayınlanan ulusal spor gazetelerinin müsabaka değerlendirme tablolarından elde edildi. Atılan gollerin 15'er dakikalık periyotlar halindeki dağılımı, gollerin atılışındaki vuruş teknikleri, gollerin hangi mevkide oynayan oyuncular tarafından atıldığı ve gollerin atılış şekillerine göre dağılımı incelendi.

2001-2002 futbol sezonunda, Türkiye 1. Süper liginde oynanan 306 lig maçında toplam 910 gol atılmış, maç başına gol ortalaması 2.97 olarak gerçekleşmiştir. Müsabakalarda zaman dilimine bağlı olarak atılan gollerin en fazla (192 gol) 76-90. dakikalar arasında atıldığı, en fazla golün (484 gol) forvet oyuncuları tarafından atıldığı, atılan toplam gollerden 759'unun ayakla yapılan vuruş teknikleriyle gerçekleştiği, atılan gollerin 718'inin ceza alanı içinden kaydedildiği belirtildi.

Anahtar Kelimeler: Futbol, gol., sezon

SUMMARY

The aim of this paper is to examine the goals scored in Turkish Super League of 2001-2002 Football season including 18 professional teams and 306 official matches in 34 weeks. The data for the research was gathered from TV channels broadcasting the crosscuts from the matches and competition evaluation tables of national sports papers. The distribution of the goals scored in 15 minute periods, the shooting techniques in the goals scored, the positions of the players scoring the goals, and finally the way how the goals were scored, were examined. Che-square independence test was applied in the statistical analysis. In the first stage calculations were performed within the percentage values followed by the second stage aiming to find a probable correlation between the compared data.

The researchhers came up with the findings of 759 of total goals scored in 306 league matches by foot-oriented shooting techniques, an avarage of 2.97 goals goals per match, maximum goals scored in the last 15 minute period (76-90 min.), maximum goals (484 goals) scored by the forward players and 718 of total goals scored in the penalty area.

Key Words : Football, Goal, Season

1 Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğretim Görevlisi

2 Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü 4 Sınıf Öğrencisi

GİRİŞ

Günümüzde toplumların diğer toplumlarla aralarındaki barış, sevgi ve kardeşlik ilişkilerini yaşama geçirmede spor olgusu önemli bir işlev olarak görülmektedir. Futbol ise belli kitleler için toplum içinde tıpkı kumar, içki ve ilaç bağımlılığı gibi vazgeçilmez bir dürtü haline gelmiştir. Futbolun bu denli ilgi görmesi ve özellikle de seyirciler için bu denli çekiciliğinin olması futbolun başlı başına bir sektör olarak ele alınmasına neden olmuştur (Yüksel ve ark. 1998).

Günümüz dünyasında uygulanan pek çok spor dallarından biri olan futbol, gerek izleyici gerekse sporcu sayısı ile günümüzün bir numaralı spor branşıdır. Artık spor branşı olmasının yanı sıra bir sektör haline gelmiş bulunmaktadır (Apaydın ve ark. 1995). Futbol, seyirlik bir spor olması ve büyük kitleleri peşinden sürüklemesi özelliği ile diğer branşlardan farklılık göstermektedir (Karagözoğlu ve ark.).

Futbol, top oyunlarının günümüzde en popüler olanlarından biridir. Dünyanın hemen hemen tüm ülkelerinde çok sevilen ve geniş izleyici kitlesi toplayan bir spordur (Barut. 2000).

Futbol popüler bir spor olarak istisnasız tüm dünyayı kuşatan evrensel bir ilgi odağıdır. Fransa "Stratejik ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü" müdürü Pascal Boniface bu ilginin boyutlarını şöyle açıklamaktadır: "Futbolun stratejik önemini hiç kimse inkar edemez. Futbol, dünyanın en evrensel olaylarından biridir. Bugün Birleşmiş Milletlerin 186 üyesi var FIFA'nın ise 203" (Düşünen Siyaset. 1999).

Modern anlamı ile istatistik pozitif bilimlerin temeli olan gözlemlerin yapılması, verilerin toplanması, analizi ve yorumu için gerekli yöntemlerin geliştirilip uygulanması ile uğraşan ve sonuçta verilerden

gidilerek bulunan olasılık deyimleri ile objektif karar vermede önemli rolü olan bir bilim dalıdır (Püskülcü. 1986).

Günümüzde artık sportif hareketlerin çeşitli yöntemlerle analiz edilmesi spor bilimcileri ve teknik adamlar tarafından geniş kabul görmektedir. Sporda performans analizi antrenörlük mesleğinin en önemli destekçisidir. Son on yılda futboldaki teknikleri mükemmelleştirmek, tutarlı, güvenilir ve geçerli metodoloji geliştirmek için çok sayıda araştırma yapılmaktadır. Bu teknikler bütün sporlardaki antrenörler için hızlı, objektif destek sağlamakta ve spor bilimlerindeki uygulamalarda araştırma aracı olarak kullanılmaktadır.

Futbolda maç analizi ya da oyuncuların değerlendirilmesi konusu antrenörler açısından çok önemlidir. Hem değerlendirmede hem de taktik çalışmalarındaki hataların asgariye indirilmesi, futbolcuların ve takımların performansının takibi için maç analizinin yapılması ihtiyacı büyük önem taşımaktadır (Zivalioğlu. 1998).

Bugün dünyada en popüler ve en çok seyirci kitlesine sahip olan oyunlardan birisi futboldur. Böylesine popüler olan bu spor dalının kitleleri bağlayıcı noktası ise "gol"dür. Spor kamuoyunda en çok tartışılan konu, takımın oynadığı futbol değil kaçırdığı ve kaydettiği goller olmaktadır. Görülmektedir ki, futbol oyununda kitleleri coşturan, harekete geçiren, dertleri unutturan, geçici bir haz veren reçeteye "gol" adı verilmektedir (Çiçek. 2000).

Bu doğrultuda, yaptığımız çalışmada futbol oyununun dinamiklerini daha gerçekçi irdellemek için Türkiye 1. Süper liginde oynanan 306 maçta kaydedilen gollerin hangi zaman diliminde, hangi mevkide oynayan oyuncular tarafından, hangi teknikle ve hangi bölgelerden atıldığına incelenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL-METOD

Bu araştırma, 2001-2002 futbol sezonunda Türkiye 1. Süper Liginde mücadele eden 18 profesyonel futbol takımının 34 hafta boyunca oynadığı 306 resmi lig maçında atıkları gollerin ince-lenmesine yöneliktir.

Araştırmaya yönelik veriler müsabakaların naklen veya özet görüntülerini yayınlayan Dıgitürk, Lig TV, TRT 1 ve NTV ulusal T.V. kanallarından ve günlük yayınlanan Fanatik ve Fotomaç

adlı ulusal spor gazetelerinin müsabaka değerlendirme tablolarından elde edildi.

Atılan gollerin 15'er dakikalık periyotlar halindeki dağılımı, gollerin atılışındaki vuruş teknikleri, gollerin hangi mevkide oynayan oyuncular tarafından atıldığı ve gollerin atılış şekillerine göre dağılımı incelendi.

Elde edilen veriler sayısal ve % değerleri alınarak değerlendirilip tablolaştırılarak incelendi ve sonuçlar yorumlandı.

BULGULAR**Tablo 1: Atılan Gollerin Zaman Dilimlerine Göre Dağılımı**

Haftalar	ZAMAN DİLİMLERİ											
	0-15 dk.		16-30 dk.		31-45 dk.		46-60 dk.		61-75 dk.		76-90 dk.	
	Adet	%	Adet	%	Adet	%	Adet	%	Adet	%	Adet	%
1.hafta	5	15,15	4	12,12	7	21,21	5	15,15	5	15,15	7	21,21
2.hafta	3	10,33	2	6,89	4	13,77	5	17,21	3	10,33	12	41,00
3.hafta	5	14,28	3	8,55	5	14,28	5	14,28	7	19,95	10	29,00
4.hafta	1	3,22	6	19,35	4	12,88	6	19,35	7	22,57	7	22,58
5.hafta	3	15,00	5	25,00	1	5,00	4	20,00	4	20,00	3	15,00
6.hafta	4	12,88	7	22,57	4	12,88	5	16,12	7	22,57	4	12,88
7.hafta	3	6,99	8	26,64	4	13,32	7	23,32	4	13,32	4	13,32
8.hafta	5	20,80	4	16,60	2	8,30	3	12,40	7	29,12	3	12,40
9.hafta	4	16,00	5	20,00	2	8,00	7	28,00	3	12,00	4	16,00
10.hafta	3	9,37	6	18,75	4	12,50	6	18,75	5	15,62	8	25,00
11.hafta	1	4,34	4	17,39	5	21,70	2	8,68	3	13,20	8	35,00
12.hafta	3	12,00	3	12,00	3	12,00	5	20,00	7	28,00	4	16,00
13.hafta	4	15,38	4	15,38	6	23,04	3	11,52	5	19,20	4	15,38
14.hafta	-	-	5	22,72	4	18,16	5	22,72	7	31,78	1	4,54
15.hafta	2	8,68	2	8,68	3	13,04	5	21,70	5	21,70	6	26,04
16.hafta	6	15,78	10	26,31	5	13,15	7	18,41	5	13,15	5	13,15
17.hafta	4	12,90	4	12,90	4	12,90	5	16,12	6	19,34	8	25,76
1.Yr.Top	56	11,71	82	17,15	67	14,03	85	17,78	90	18,83	98	20,50
18.hafta	3	15,78	3	15,78	2	10,52	5	26,30	2	10,52	4	21,04
19.hafta	4	13,79	8	27,52	4	13,79	5	17,23	2	6,88	6	20,84
20.hafta	3	9,37	4	12,50	8	25,00	6	18,75	4	22,50	7	21,87
21.hafta	3	13,62	2	9,08	4	18,18	4	18,18	5	22,78	4	18,18
22.hafta	-	-	1	3,57	6	21,42	9	32,13	7	24,99	5	17,85
23.hafta	6	24,97	3	12,49	2	8,33	3	12,49	5	20,83	5	20,83
24.hafta	2	7,69	3	11,53	8	30,73	4	15,37	3	11,53	6	23,05
25.hafta	5	16,65	6	19,98	5	16,65	5	16,65	6	19,98	3	9,99
26.hafta	1	4,76	2	9,53	3	14,28	2	9,52	7	33,32	6	28,76
27.hafta	5	20,00	3	12,00	2	8,00	5	20,00	7	28,00	3	12,00
28.hafta	3	11,53	1	3,84	6	23,06	3	11,53	4	15,37	9	34,56
29.hafta	2	11,76	2	11,76	3	17,64	2	11,76	2	11,76	6	35,28
30.hafta	2	6,66	3	9,99	7	23,33	8	26,68	6	20,00	4	13,32
31.hafta	2	8,00	2	8,00	7	28,00	8	32,00	3	12,00	3	12,00
32.hafta	4	16,65	1	4,16	4	16,65	2	8,33	3	12,49	10	41,46
33.hafta	-	-	2	11,76	5	29,40	1	5,88	5	29,40	4	23,52
34.hafta	3	8,82	8	23,52	6	17,64	4	11,76	4	11,76	9	26,46
2.Yr.Top	48	11,13	54	12,54	84	19,48	76	17,65	75	14,40	94	21,80
Gnl.Top.	104	11,43	136	14,95	152	16,70	161	17,69	165	18,14	192	21,09

Ligin 1. yarısındaki gollerin atıldığı zaman dilimleri incelendiğinde, atılan en fazla golün (% 20.50'si-98 gol) 76-90. dakikalar arasında, en az golün (% 11.71'i-56 gol) 0-15. dakikalar arasında atıldığı, ligin 2. yarısında en fazla golün (% 21.80'i-94 gol) 76-90. dakikalar

arasında, en az golün (% 11.13'ü-48 gol) 0-15. dakikalar arasında atıldığı, tüm sezonda ise en fazla golün (% 21.09'u-192 gol) 76-90. dakikalar arasında, en az golün (% 11.43'ü – 104 gol) 0-15. dakikalar arasında atıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 2: Oyuncuların Mevkilere Göre Atılan Gollerin Dağılımı

Haftalar	SAVUNMA		ORTA SAHA		HÜCUM	
	Adet	%	Adet	%	Adet	%
1.hafta	4	12,12	12	36,36	17	51,52
2.hafta	2	6,89	14	48,28	13	44,84
3.hafta	3	8,57	15	42,85	17	48,58
4.hafta	5	16,12	10	32,26	16	51,62
5.hafta	2	10,00	8	40,00	10	50,00
6.hafta	4	12,90	11	35,48	16	51,62
7.hafta	6	20,00	14	46,67	10	33,33
8.hafta	2	8,33	8	33,33	14	58,34
9.hafta	2	8,00	9	36,00	14	56,00
10.hafta	2	6,25	8	25,00	22	68,75
11.hafta	1	4,34	5	21,73	17	73,93
12.hafta	1	4,00	10	40,00	14	56,00
13.hafta	32	7,69	9	34,62	15	57,69
14.hafta	4	18,18	4	18,18	14	63,64
15.hafta	3	13,04	9	39,13	11	47,83
16.hafta	5	13,15	15	39,47	18	47,38
17.hafta	-	-	11	35,48	20	64,52
1.Yr.Top	48	10,04	172	35,98	258	53,98
18.hafta	3	10,36	18	62,06	8	27,58
19.hafta	3	10,36	10	34,48	16	55,16
20.hafta	4	12,50	8	25,00	20	62,50
21.hafta	2	9,10	8	36,36	12	54,54
22.hafta	1	3,58	14	49,50	13	46,62
23.hafta	1	4,17	5	20,83	18	74,75
24.hafta	4	15,38	8	30,78	14	53,84
25.hafta	2	6,66	4	13,34	24	80,00
26.hafta	-	-	11	52,38	10	47,62
27.hafta	1	3,57	14	50,00	13	46,43
28.hafta	2	7,69	9	34,62	15	57,69
29.hafta	1	5,88	8	47,06	8	47,06
30.hafta	1	3,33	12	39,40	17	56,67
31.hafta	1	4,00	15	60,00	9	36,00
32.hafta	2	8,34	11	45,83	11	45,83
33.hafta	1	5,88	9	52,94	7	41,18
34.hafta	5	14,70	18	52,94	11	32,36
2.Yr.Top	34	7,87	172	39,81	226	52,32
Gnl.Top.	82	9,01	344	37,80	484	53,19

Ligin 1. yarısındaki golleri atan oyuncuların mevkileri incelendiğinde, en fazla golün (% 53,98'si-258 gol) forvet oyuncularını, en az golün (% 10.04-48 gol) savunma oyuncularını tarafından atıldığı, ligin 2. yarısında en fazla golün (% 52.32-226 gol) forvetler, en az golün (%

7.87-34 gol) savunma oyuncularını tarafından atıldığı, tüm sezon incelendiğinde ise en fazla golün (% 53.19-484 gol) forvet oyuncuları tarafından, en az golün ise (% 9.01-82 gol) yine savunma oyuncularını tarafından atıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 3 : Vuruş Tekniklerine Göre Atılan Gollerin Dağılımı

HAFTALAR	AYAKLA		KAFAYLA		DİĞER	
	Adet	%	Adet	%	Adet	%
1.hafta	23	69,70	10	30,30	-	-
2.hafta	23	79,31	6	20,69	-	-
3.hafta	29	82,85	6	17,15	-	-
4.hafta	27	87,09	4	12,91	-	-
5.hafta	17	85,00	3	15,00	-	-
6.hafta	27	87,09	4	12,91	-	-
7.hafta	25	83,33	5	16,67	-	-
8.hafta	19	79,16	5	20,84	-	-
9.hafta	23	92,00	2	8,00	-	-
10.hafta	28	87,50	4	12,50	-	-
11.hafta	21	91,30	2	8,70	-	-
12.hafta	24	96,00	1	4,00	-	-
13.hafta	22	84,61	4	15,39	-	-
14.hafta	15	68,18	7	31,82	-	-
15.hafta	19	82,60	4	17,40	-	-
16.hafta	30	78,94	8	21,06	-	-
17.hafta	24	77,41	7	22,59	-	-
1.Yr.Top	396	82,84	82	17,16	-	-
18.hafta	19	95,00	-	-	1	5,00
19.hafta	22	78,17	6	21,43	-	-
20.hafta	27	84,37	5	15,63	-	-
21.hafta	20	90,90	2	9,10	-	-
22.hafta	25	89,28	3	10,72	-	-
23.hafta	19	79,16	5	20,84	-	-
24.hafta	23	85,18	3	11,11	1	3,71
25.hafta	24	82,75	5	17,25	-	-
26.hafta	16	76,19	5	23,81	-	-
27.hafta	24	85,71	4	14,29	-	-
28.hafta	20	76,92	6	23,08	-	-
29.hafta	14	82,35	3	17,65	-	-
30.hafta	28	93,33	2	6,67	-	-
31.hafta	21	84,00	4	16,00	-	-
32.hafta	21	87,50	3	12,50	-	-
33.hafta	14	77,77	4	22,33	-	-
34.hafta	27	79,41	7	20,59	-	-
2.Yr.Top	363	84,02	67	15,50	2	0,48
Gnl.Top.	759	83,40	149	16,37	2	0,23

Ligin 1. yarısında en fazla gol (% 82.84-396 gol) ayakla vuruş teknikleriyle, en az gol (% 17.16-82 gol) kafa ile vuruş teknikleriyle atılırken, ligin 2. yarısında en fazla gol (% 83.40-363 gol) ayakla vuruş teknikleriyle, en az gol

(%0.48-2 gol) ayak ve kafa vuruş teknikleri dışındaki vuruşlarla atılmış, tüm sezonda ise en fazla gol (% 83.40-759 gol) ayakla vuruş teknikleriyle, en az gol (% 0.23-2 gol) ayak ve kafa vuruş teknikleri dışındaki vuruşlarla atılmıştır.

Tablo 4 : Atılış Şekline Göre Gollerin Dağılımı

HAFTALAR	PENALTI		SER. VURUŞ		UZAKTAN ŞÜT		C. ALANI İÇİ		KENDİ KALESİ	
	Adet	%	Adet	%	Adet	%	Adet	%	Adet	%
1.hafta	-	-	3	9,09	4	12,12	24	72,72	2	6,07
2.hafta	1	3,46	3	10,34	3	10,30	22	75,86	-	-
3.hafta	1	2,87	2	5,71	4	11,02	28	80,00	-	-
4.hafta	1	3,23	1	3,23	4	12,90	25	80,60	-	-
5.hafta	1	5,00	2	10,00	1	5,00	16	80,00	-	-
6.hafta	1	3,23	3	9,67	3	9,68	23	74,14	1	3,23
7.hafta	7	22,58	1	3,23	2	6,45	21	67,74	-	-
8.hafta	2	8,33	-	-	3	12,50	19	79,17	-	-
9.hafta	1	4,00	1	4,00	3	12,00	19	76,00	1	4,00
10.hafta	2	6,45	2	6,45	4	12,90	22	70,97	1	3,23
11.hafta	2	8,69	2	8,69	1	4,36	18	78,26	-	-
12.hafta	2	8,00	-	-	2	8,00	21	84,00	-	-
13.hafta	4	15,38	-	-	3	11,53	19	73,09	-	-
14.hafta	1	4,54	1	4,54	1	4,54	17	77,29	2	9,09
15.hafta	2	8,69	1	4,34	-	-	20	86,97	-	-
16.hafta	1	2,63	-	-	-	-	35	92,11	2	5,26
17.hafta	1	3,22	-	-	3	9,67	27	87,11	-	-
1.Yr.Top	31	6,48	22	4,60	40	8,36	376	78,68	9	1,88
18.hafta	2	10,52	3	15,78	4	21,05	10	52,65	-	-
19.hafta	-	-	-	-	2	6,89	26	89,67	1	3,44
20.hafta	2	6,25	2	6,25	3	9,37	24	75,01	1	3,12
21.hafta	1	4,54	1	4,54	4	18,18	16	72,74	-	-
22.hafta	2	7,14	1	3,57	3	10,71	22	78,58	-	-
23.hafta	2	8,33	-	-	1	4,16	21	87,51	-	-
24.hafta	1	3,84	1	3,84	3	11,53	20	76,95	1	3,84
25.hafta	5	16,66	2	6,66	1	3,33	21	70,03	1	3,33
26.hafta	-	-	1	4,76	2	9,52	18	85,72	-	-
27.hafta	1	3,57	1	3,57	5	17,85	21	75,01	-	-
28.hafta	2	7,69	3	11,53	2	7,69	18	69,25	1	3,84
29.hafta	1	5,88	-	-	1	5,88	15	88,24	-	-
30.hafta	-	-	-	-	1	3,33	29	96,67	-	-
31.hafta	3	12,00	-	-	4	16,00	17	68,00	1	4,00
32.hafta	1	4,16	-	-	4	16,66	18	75,02	1	4,16
33.hafta	-	-	1	5,88	1	5,88	15	88,24	-	-
34.hafta	1	2,92	1	2,92	1	2,92	31	91,18	-	-
2.Yr.Top	24	5,55	17	3,93	42	9,72	342	79,18	7	1,62
Gnl.Top.	55	6,04	39	4,28	82	9,01	718	78,92	16	1,75

Ligin 1. yarısında atılan gollerin atıldığı yerler incelendiğinde en fazla gol (% 78.68-376 gol) ceza alanı içinden yapılan vuruşlarla, en az gol (% 4.60-22 gol) serbest vuruşlardan atılmış, ligin 2. yarısında en fazla gol (% 79.18-342 gol) ceza alanı içinden yapılan vuruşlardan, en az gol (% 3.93-17 gol) serbest

vuruşlardan atılmış, tüm sezonda ise en fazla gol (% 78.92-718 gol) ceza alanı içinden yapılan vuruşlarla, en az gol (% 4.28-39 gol) serbest vuruşlardan atılmış, yine tüm sezonda 16 gol (%1.75) oyuncular tarafından kendi kalelerine atılmıştır.

TARTIŞMA-SONUÇ

Çalışmamızda, 1. Süper ligde atılan goller zaman dilimine göre incelenildiğinde, en fazla golün (192 gol) 76-90. dakikalar arasındaki zaman diliminde atıldığı tespit edilmiştir.

Şahinoğlu Z. tarafından yapılan çalışmada, Fransa 98 dünya kupasında atılan gollerin en çoğunun (36 gol) 76-90. dakikalar arasında atıldığı belirlenmiştir (Şahinoğlu. 1998).

Doğan M. ve arkadaşları tarafından yapılan araştırmada Bursaspor takımının attığı gollerin dağılımı incelendiğinde 98-99 sezonunda takımın attığı gollerin en çoğunun (10 gol) 75-90. dakikalar arasında, 99-00 sezonunda attığı gollerin en çoğunun (13 gol) 75-90. dakikalar arasında atıldığı belirlenmiştir (Doğan ve ark. 2000).

Gültekin O., ve arkadaşları tarafından yapılan bir çalışmada 1998 Fransa Dünya kupasında atılan gollerin en çoğunun (%19.46) 75-90. dakikalar arasında atıldığı belirlenmiştir.(Gültekin ve ark. 1998)

Yapılan üç çalışmada elde edilen bulgularla araştırmamızda elde edilen sonuçlar paralellik göstermektedir. Sonuçlara göre atılan gollerin en fazla 75-90. dakikalar arasındaki zaman diliminde olması takımların müsabaka boyunca oyundan kopmamalarına, hücum oyunu denemelerinin değişkenliğine, oyunun son bölümlerinde kaleci ve savunma oyuncularının konsantrasyon-

larını koruyamamalarına, müsabakanın 90 dakika olduğu bilincinin antrenör ve oyunculara yerleşmiş olmasına bağlanabilir.

Şahinoğlu Z. tarafından yapılan çalışmada USA 94 dünya kupasında atılan gollerin en çoğunun (20 gol) 31-45. dakikalar arasında atıldığı belirlenmiştir (Şahinoğlu. 1998).

Işık O., ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada 2000 Avrupa Futbol Şampiyonasında atılan gollerin için en fazla golün (24 gol) 46-60. dakikalar arasında atıldığı belirlenmiştir (Işık ve ark. 2000).

Egesoy H., ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada 2000 Avrupa Futbol Şampiyonasının çeyrek final, yarı final ve final maçlarında atılan gollerin içinde en fazla golün (% 35) 31-45. dakikalar arasında atıldığı belirlenmiştir (Egesoy ve ark. 2000).

Araştırmacıların bulgularıyla çalışmamızda elde edilen sonuçlar arasında benzerlik görülmektedir. Her iki araştırmanın turnuva niteliğindeki müsabakalarda yapılması, eleminasyon sistemine göre oynanan maçlardaki taktik uygulama farklarının olması, gollerini daha erken bulma düşüncesinden kaynaklanmış olabilir.

Çalışmamızda, gollerini atan oyuncuların oynadıkları mevkilere göre dağılımı incelenmiş, en fazla golün (484 gol) forvet oyuncuları tarafından atıldığı tespit edilmiştir.

Doğan M. Ve arkadaşları tarafından yapılan araştırmada Bursaspor takımının attığı gollerin oyuncuların mevkilerine göre dağılımı incelendiğinde her iki sezonda da takımın attığı gollerin en çoğunun (48 gol) forvet oyuncularından atıldığı belirlenmiştir (Doğan ve ark. 2000).

Şahinoğlu Z. tarafından yapılan çalışmada Fransa 98 kupasında atılan gollerin (66 gol) ve USA 94 dünya kupasında atılan gollerin en çoğunun (61 gol) forvetler tarafından atıldığı belirlenmiştir (Şahinoğlu. 1998).

Araştırmacıların bulgularıyla çalışmamızda elde edilen sonuçlar arasında benzerlik görülmemektedir. Forvet oyuncularının gole daha yakın oyuncular olması, takımların gol çalışmalarını bu oyuncular üzerine hazırlaması, diğer oyuncuların gol paslarıyla bu oyuncuları desteklemeleri ve oyuncuların kişisel gol becerileri bu sonucu ortaya çıkarmış olabilir.

Çalışmamızda, atılan gollerde yapılan vuruş teknikleri incelenmiş, gollerin (759 gol) en fazla ayakla yapılan vuruş teknikleriyle atıldığı belirlenmiştir.

Doğan M. Ve arkadaşları tarafından yapılan araştırmada Bursaspor takımının attığı gollerin teknik olarak dağılımı incelendiğinde 98-99 sezonunda takımın attığı gollerin (41 gol), 99-00 sezonunda attığı gollerin en çoğunun (37 gol) ayakla yapılan vuruş teknikleriyle atıldığı belirlenmiştir (Doğan ve ark. 2000).

Işık O., ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada 2000 Avrupa Futbol Şampiyonasında atılan gollerin için en fazla golün (68 gol) ayakla yapılan vuruş teknikleriyle atıldığı belirlenmiştir (Işık ve ark. 2000).

Egesoy H., ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada 2000 Avrupa Futbol Şampiyonasının çeyrek

final, yarı final ve final maçlarında atılan gollerin içinde en fazla golün(18 gol) ayakla yapılan vuruş teknikleriyle atıldığı belirlenmiştir (Egesoy ve ark. 2000).

Gültekin O., ve arkadaşları tarafından yapılan bir çalışmada 1998 Fransa Dünya kupasında atılan gollerin en çoğunun (%57,04 sağ ayak ve % 21.47 sol ayak) ayakla yapılan vuruş teknikleriyle atıldığı belirlenmiştir (Gültekin ve ark. 1998).

Araştırmacıların bulgularıyla çalışmamızda elde edilen bulgular paralellik göstermektedir. Futbolun ağırlıklı olarak ayakla oynanan bir oyun olması, oyunun genel olarak yerden oynanması, oyuncuların ayak vuruş becerilerinin gelişmiş olması, oyun içerisinde yeterince yüksek ve kanat toplarının kullanılmamış olması, yeterince hava topu organizasyonları yapılmış olmaması, savunma oyuncularının hava toplarına daha hakim olması böyle bir sonucu çıkarmış olabilir.

Çalışmamızda, atılan gollerin en çok (718 gol) ceza alanı içerisinde yapılan vuruşlar neticesinde kaydedildiği belirlenmiştir.

Şahinoğlu Z. tarafından yapılan çalışmada Fransa 98 kupasında atılan gollerin (110 gol) ve USA 94 dünya kupasında atılan gollerin en çoğunun (81 gol) ceza alanı içinden yapılan vuruşlar neticesinde atıldığı tespit edilmiştir (Şahinoğlu. 1998).

Işık O., ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada 2000 Avrupa Futbol Şampiyonasında atılan gollerin için en fazla golün (68 gol) ceza alanı içinden yapılan vuruşlar neticesinde atıldığı tespit edilmiştir (Işık ve ark. 2000).

Egesoy H., ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada 2000 Avrupa Futbol Şampiyonasının çeyrek final, yarı final ve final maçlarında atılan gollerin içinde en fazla golün (% 85) ceza alanı

içinden yapılan vuruşlar neticesinde atıldığı tespit edilmiştir (Egesoy ve ark. 2000).

Gültekin O., ve arkadaşları tarafın-dan yapılan bir çalışmada 1998 Fransa Dünya kupasında atılan gollerin en çoğunun (%51) ceza alanı içinden yapılan vuruşlar neticesinde atıldığı tespit edilmiştir (Gültekin ve ark. 1998).

Araştırmacıların bulguları çalışmamızda elde edilen bulguları desteklemektedir. Takımların ceza alanı içerisinde isabetli vuruşlar yapabilmeleri, mesafenin kaleye çok yakın olması, ceza alanı içi gol varyasyonlarının iyi düzenlenmiş olması, savunmaların iyi organize olamamaları, gol ataklarının daha ön bölgelerde önlenememesi gibi

nedenlerden dolayı bu sonuç çıkmış olabilir.

Sonuç olarak, futbolun 90 dakikalık bir oyun olduğu unutulmamalı, savunma ve hücum oyunları buna göre planlanmalı, forvetler dışında kalan oyuncularında gole dönük taktik görevler içinde yer almaları sağlanarak taktik uygulamaların buna göre de yapılması, futbol her ne kadar ayakla oynanıyorsa da futbolcuların özellikle gole yönelik kafa vuruş becerileri geliştirilmeli, kafa vuruşu ile gol atılacak taktik uygulamaların çeşitlendirilmesi, bunun dışında organizeli duran top ve uzaktan isabetli şut atma çalışmalarının yapılması çalışmamızda ortaya çıkan eksikliklerin giderilmesi için yararlı olacaktır.

KAYNAKLAR

1-Yüksel, H., Doğan, B., Morali, S., Acar, M.F., "Futbolda Şiddetin Toplumsal Boyutları", Sf:22., Hacettepe Üniversitesi, Futbol Bilim ve Teknolojisi Dergisi, Sayı 8., Ankara.

2- Apaydın, A., Doğan, M (1995)., "Futbol ve Temel Teknikler", Sf: 6., Dêmirtaşpaşa Endüstri Meslek Lisesi Matbaa Bölümü, Bursa.

3-Karagözoğlu C., Ay S.M., "Futbol Seyircisinde Saldırganlık Eğilimleri-İstanbul Örneği", Sf:165, Mersin Üniversitesi, 1. Uluslar arası Spor Psikolojisi Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitapçığı, Mersin.4- Barut, Y (2000)., "Futbol ve Şiddet", Sf: 20., II. Futbol Bilim Kongresi Bildiri Özetleri Kitapçığı., Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu., İzmir.

5- "Futbol" (1999)., Sf:12-16., Düşünen Siyaset., Aylık Düşünce Dergisi., Yıl: 1., Sayı:2., Ersan-er Yayıncılık ve Matbaası.İstanbul.

6-Püskülcü, H.(1986)., "İstatistiğe Giriş"., Sf: 2-3., Ege Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Yayınları., İzmir.

7- Zivalıoğlu, H.,ve Arkadaşları (1998)., "Trabzonspor Futbol Takımının Saha İçerisindeki Teknik Hareketlerinin Analizi"., Sf: 122-129., 1. Spor Bilimleri Kongresi Bildirileri., Atatürk Üniversitesi Bildiri Özetleri Kitapçığı., Erzurum.

8- Çiçek, Ş (2000)., "2000 Avrupa Futbol Şampiyonasında Türkiye Ulusal Futbol takımının İstatistiksel Analizi"., Sf: 26., II. Futbol Bilim Kongresi Bildiri Özetleri Kitapçığı., Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu., İzmir.

9- Şahinoğlu, Z (1998)., "Fransa 98 ve USA 94 Dünya Kupalarına Gene! Bakış"., Sf: 5-6.,Futbol Eğitim Dergisi., Türkiye Futbol Federasyonu Yayınları., Sayı 10., İstanbul.

10- Doğan, M., Acar Z.A., Erol S., Doğan A., Gültekin O (2000).," Bursaspor Profesyonel Futbol takımının 98-99/99-00 Sezonlarındaki Sporsal

Veriminin İncelenmesi, Sf: 29., II. Futbol Bilim Kongresi Bildiri Özetleri Kitapçığı., Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu., İzmir.

11- Gültekin O ve Arkadaşları (1998)., "1998 Fransa Dünya Kupasında Kaydedilen Gollerin Analizi", Sf: 25-28., H.Ü. Futbol Bilim ve Teknolojisi Dergisi., Sayı 4., Ankara.

12- Işık O., Toksöz I., Çakıroğlu M (2000)., "2000 Avrupa Futbol Şampiyonası Gollerinin Analizi.", Sf:

27., II. Futbol Bilim Kongresi Bildiri Özetleri Kitapçığı., Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu., İzmir.

13- Egesoy H., Bizati Ö., Şenkibar B., Tavlı H (2000)., "2000 Avrupa Futbol Şampiyonası Çeyrek Final Yarı Final ve Final Maçlarında Kaydedilen Gollerin Analizi.", Sf: 28., II. Futbol Bilim Kongresi Bildiri Özetleri Kitapçığı., Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu., İzmir.